



Nr 3/2016 (grudzień)

Biuletyn Wydziału Nauk Historycznych jest informatorem o bieżącej działalności Wydziału. Zawiera najnowsze informacje związane z funkcjonowaniem naszej jednostki. Ukazuje się na początku każdego miesiąca i jest adresowany do społeczności Wydziału oraz wszystkich zainteresowanych jego działalnością. Informacje, które mają się w nim znaleźć należy przysyłać do: dr Emilii Ziółkowskiej - eziolkowska@umk.pl (Katedra Historii Sztuki i Kultury), mgr Aliny Sosnowskiej - also@umk.pl (Instytut Archeologii), dra Rafała Kleśty-Nawrockiego - erkaen@umk.pl (Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej), mgra Piotra Rudery - piorud@umk.pl (Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii) i mgra Krystiana Chyrkowskiego - kch7@umk.pl (Instytut Historii i Archiwistyki). Więcej informacji znajdą Państwo również na www.wnh.umk.pl i wydziałowym Facebooku.

INFORMACJE OGÓLNE

Rekrutacja śródroczna

12 grudnia 2016 r. na UMK rozpoczęła się rekrutacja śródroczna. Na naszym Wydziale można podjąć studia na dwóch kierunkach: historia (specjalność: historia regionalna) i archeologia (specjalność: rekonstrukcja i wizualizacja dziedzictwa archeologicznego). Rekrutacja potrwa do 15.02.2017 r.

System identyfikacji wizualnej na WNH

W grudniu 2016 r. w serwisie WWW UMK zostały udostępnione pliki wzorców prezentacji multimedialnych dla wszystkich wydziałów w wersji polskiej i angielskiej. Są one dostępne po zalogowaniu (jako pracownik UMK) w zakładce: <http://www.umk.pl/pracownicy/promocja/>. Przygotowano również formatki prezentacji dla Wydziału Nauk Historycznych. Zgodnie z zaleceniem Pełnomocnika Rektora ds. Promocji Uniwersytetu dr hab. Mieczysława Kunza, ich stosowanie obowiązuje od stycznia 2017 r. Również od tego czasu we wszystkich materiałach promocyjnych, reklamowych i w drukach wydziałowych winno być stosowane nowe logo WNH oraz inne zapisy zawarte w Księdze Identyfikacji Wizualnej (KIW). Przywołane wytyczne wynikają z Uchwały nr 128 Senatu UMK w Toruniu z dnia 21 czerwca 2016 r. w sprawie wprowadzenia Księgi Identyfikacji Wizualnej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

NOMINACJE I NAGRODY

Nasi pracownicy w Zarządzie Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego

Do Zarządu toruńskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego na kadencję 2017-2020 zostali wybrani pracownicy naszego Wydziału. Dr Rafał Kleśta-Nawrocki został wybrany prezesem, a dr hab. Wojciech Piasek - wiceprezesem. Polskie Towarzystwo Ludoznawcze jest największym polskim stowarzyszeniem naukowym o profilu antropologicznym, założonym w 1895 roku we Lwowie. Oddział toruński powstał w roku 1947.

Prof. dr hab. Wojciech Chudziak członkiem PKN ICOMOS

Prof. dr hab. Wojciech Chudziak z Instytutu Archeologii UMK został członkiem Polskiego Komitetu Narodowego Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków ICOMOS. Jest to organizacja pozarządowa afiliowana przy UNESCO, zrzeszająca ponad 220 najlepszych specjalistów z branż bezpośrednio lub pośrednio związanych z dziedziną ochrony zabytków.

Dr hab. Jarosław Dumanowski, prof. UMK, członkiem rady naukowej IEHCA

Dr hab. Jarosław Dumanowski, prof. UMK, został członkiem rady naukowej Europejskiego Instytutu Historii i Kultury Wyżywienia w Tours we Francji. European Institute for the History and Cultures of Food koordynuje badania nad dziejami i kulturą jedzenia we Francji i w Europie. Wcześniej dr hab. Jarosław Dumanowski, prof. UMK pracował jako visiting professor w prowadzonej przez Instytut Katedrze Historii Wyżywienia UNESCO.

Dr Inga Głuszek członkiem Komisji Archeologii Krajów Śródziemnomorskich

Dr Inga Głuszek z Instytutu Archeologii UMK została powołana w skład Komisji Archeologii Krajów Śródziemnomorskich – nowo zorganizowanej jednostki w ramach Wydziału II Historyczno-Filozoficznego Polskiej Akademii Umiejętności. Działalność badawcza Komisji koncentrować się będzie wokół szeroko rozumianych cywilizacji Basenu Morza Śródziemnego od najdawniejszych okresów po czasy wczesnochrześcijańskie.

Medal dla prof. dr. hab. Ryszarda Sudzińskiego

29 grudnia 2016 r., podczas uroczystej sesji Rady Miasta Torunia, Profesorowi Ryszardowi Sudzińskiemu, wieloletniemu wykładowcy w Instytucie Historii i Archiwistyki UMK, został wręczony medal "Za Zasługi dla Miasta Torunia". Medal "Za zasługi dla Miasta Torunia" na wstędze jest zaszczytnym wyróżnieniem przyznawanym przez Radę Miasta Torunia osobom prawnym i fizycznym bądź organizacjom, które wybitnie przyczyniły się do rozwoju miasta, przysporzyły mu dobrego imienia i chwały bądź założyły się mieszkańcom Torunia.

KONFERENCJE, SYMPOZJA, SESJE, JUBILEUSZE

Konferencja w Senacie RP

8 grudnia 2016 r. w Senacie RP odbyła się konferencja pt. „Depozyt Niepodległości. Rada Narodowa RP na uchodźstwie (1939-1991)”. Jednym z organizatorów tego wydarzenia był Zakład Historii XX wieku Instytutu Historii i Archiwistyki UMK.

Seminarium Gwiazdkowe w Instytucie Archeologii

20 grudnia 2016 r. w Instytucie Archeologii UMK odbyło się VIII Seminarium Gwiazdkowe – kolejne z corocznych spotkań dla pracowników, doktorantów i studentów, podczas którego prezentowane były projekty badawcze realizowane w Zakładach i Pracowniach. W wygłoszonych 11 referatach przedstawiono osiągnięcia z ostatniego roku. Gościem Seminarium był Dziekan Wydziału Nauk Historycznych – prof. dr hab. Stanisław Roszak. Seminarium Gwiazdkowe było też okazją do wręczenia Nagrody im. Romana Jakimowicza laureatowi konkursu na najlepszą pracę magisterską, napisaną i obronioną w Instytucie Archeologii UMK. Do tegorocznego konkursu zgłoszono siedmiu kandydatów. Nagrodę Główną przyznano mgr Natalii Stawarz za pracę pt. *Rola, funkcja i symbolika gotyckich*

budowli sakralnych na ziemi chełmińskiej na podstawie badań archeologicznych, napisaną pod kierunkiem dr hab. Grażyny K. Sulkowskiej-Tuszyńskiej, prof. UMK. Kapituła przyznała też dwa wyróżnienia: mgr Natalii Mazurewicz za pracę pt. *Archeologia w przestrzeni społecznej. Wiedza o przeszłości w szkolnym programie nauczania – historia i teraźniejszość* (promotor – dr hab. Jolanta Małecka-Kukawka, prof. UMK) oraz mgr. Albina Sokoła za pracę pt. *Techniki produkcji przedmiotów z kości i poroża zaopatrzonych w ostrza, na przykładzie znalezisk grupy chełmińskiej kultury łużyckiej* (promotor – prof. dr hab. Stanisław Kukawka).

Rekomendacja dla XXI Sesji Pomorzoznawczej

XXI Sesja Pomorzoznawcza za lata 2016–2017 – cykliczna konferencja organizowana tym razem przez Instytut Archeologii UMK (22–24 listopada 2017 r.) – znalazła się na liście konferencji rekomendowanych do objęcia wsparciem finansowym Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Komitet Organizacyjny w składzie: prof. dr hab. Wojciech Chudziak (przewodniczący), dr hab. Jacek Gackowski, dr Kamil Adamczak, dr Marcin Weinkauf, mgr Magdalena Przymorska-Sztuczka, mgr Alina Sosnowska, rozpoczął już prace nad tym przedsięwzięciem.

Jubileusz 70-lecia etnologii akademickiej w Toruniu

8 grudnia 2016 r. miał miejsce uroczysty Jubileusz 70-lecia etnologii akademickiej w Toruniu. Obchodom towarzyszyło odbywające się w tym dniu uroczyste Zebranie Komitetu Nauk Etnologicznych. Minęło 70 lat od chwili powstania etnologii akademickiej na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Pod koniec 1945 r. powstała tutaj Katedra Etnografii i Etnologii, a pierwsza inauguracja roku dydaktycznego odbyła się w auli Collegium Maius w styczniu 1946 r. Obchody wpisały się w rocznicowe wydarzenia związane z 70-leciem Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, w ramach którego etnologia w formie instytucjonalnej istniała od samego początku.

WYKŁADY

Gościnny wykład w Instytucie Archeologii

Michael Vickers – professor emeritus z Jesus Collage w Oksfordzie - 7 grudnia 2016 r. wygłosił w Instytucie Archeologii UMK gościnny wykład pt. „The Rogozen hoard: a rich find of silverware in ancient Thrace”. Wykład zorganizowany został na zaproszenie Koła Naukowego Studentów Archeologii Antycznej.

O turystyce w antropologii

„Wiedza i wyobrażenia. Przemiany praktyk turystycznych a nowe wyzwania metodologiczne w antropologii turystyki” – pod tym hasłem 7 grudnia 2016 roku odbyły się wykład i seminarium poprowadzone przez prof. dr. hab. Annę Wieczorkiewicz. Seminarium współprowadziła dr Natalia Bloch. Wydarzenie koordynował dr Rafał Kleśta-Nawrocki. Wykład i seminarium odbyły się w ramach „Kolokwium Antropologicznych”, projektu finansowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego i realizowanego przez Polski Instytut Antropologii we współpracy z Katedrą Etnologii i Antropologii Kulturowej UMK.

Wykłady prof. Parasecoli

Dwa gościnne wykłady wygłosił prof. Fabio Parasecoli z New School w Nowym Jorku:

- 15 grudnia 2016 r., „Food history: understanding the past, reading the present”

- 16 grudnia 2016 r., „Place-based labels and local food cultures”.

Organizatorem wydarzenia były m.in. Centrum Dziedzictwa Kulinarnego przy Wydziale Nauk Historycznych UMK oraz Instytut Historii i Archiwistyki UMK.

BADANIA, PROJEKTY, STAŻE/WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

POWER na WNH

Uczestnicy programu „Humanista - Stażysta - Menadżer! Zarządzanie dziedzictwem kulturowym” w edycji 2016 z końcem grudnia zakończyli swoje płatne staże w wybranych organizacjach realizujących w sposób nowoczesny zadania związane z zarządzaniem dziedzictwem kulturowym. Absolwenci mieli okazję skonfrontować zdobyte w trakcie studiów wiedzę i umiejętności z praktycznym ich wykorzystaniem. Ponad 40 osób pracowało przez trzy miesiące w ponad 30 instytucjach w kraju i za granicą. Rekrutacja na kolejną edycję odbędzie się już wkrótce.

Profesor Sienkiewicz we Włoszech

Prof. dr hab. Jan Wiktor Sienkiewicz, autor książki *Ryszard Demel. W drodze do tajemnicy światła/exploring the mysteries of light*, na zaproszenie Stowarzyszenia Polsko-Włoskiego w Padwie (Associazione Italo-Polacca-Padova) oraz Polonii w Padwie, wziął udział w obchodach 95 urodzin artysty – prof. Ryszarda Demela, zorganizowanych 9 grudnia 2016 r. Projekt wsparł Konsulat Generalny RP w Mediolanie i Urząd Miasta Padwy w Centro Culturale San Gaetano.

PROMOCJE KSIĄŻEK

Spotkanie z Iloną Wiśniewską

7 grudnia 2016 roku miało miejsce spotkanie autorskie z Iloną Wiśniewską, autorką książek *Białe. Zimna wyspa Spitsbergen* i *Hen. Na północy Norwegii*. Organizatorem był Zakład Historii Krajów Bałtyckich Instytutu Historii i Archiwistyki UMK.

INNE WYDARZENIA

Spotkanie z Interesariuszami

8 grudnia 2016 r. odbyło się spotkanie dyrekcji Instytutu Historii i Archiwistyki UMK z częścią członków Rady Interesariuszy Zewnętrznych. Na spotkaniu obecni byli:

- ppłk Jakub Brzeziński, Dyrektor Archiwum Wojskowego w Toruniu,
- Joanna Dziadkowiec z firmy KOM-PRO Usługi Informatyczne,
- dr Mirosław Giętkowski, Dyrektor Muzeum Wojsk Lądowych w Bydgoszczy,
- Tomasz Miegoń, Dyrektor Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni,
- kmdr dr Kazimierz Pulkowski, Szef Szkolenia 3 Flotylli Okrętów w Gdyni.

Na spotkaniu omawiano dostosowanie programów kształcenia na kierunkach studiów realizowanych przez Instytut do obecnych wymogów rynku pracy oraz dalszą współpracę (m.in. w zakresie praktyk studenckich).

Zebranie Komitetu Nauk Etnologicznych PAN w Toruniu

Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej UMK gościła członków Komitetu Nauk Etnologicznych PAN. Spotkanie, na które złożyły się obrady plenarne oraz zebranie poświęcone dziejom i znaczeniu Katedry w środowisku polskiej etnologii/antropologii kulturowej miało miejsce 8 grudnia 2016 r. i było połączone z obchodami jubileuszu 70-lecia etnologii akademickiej w Toruniu.

Spotkanie bożonarodzeniowe w IHIA UMK

22 grudnia 2016 r. odbyło się spotkanie bożonarodzeniowo-noworoczne w Instytucie Historii i Archiwistyki UMK. Prof. dr hab. Janusz Małek opowiedział – tytułem wstępu – o mazurskich tradycjach świątecznych, a następnie zgromadzeni połamali się opłatkiem i złożyli sobie życzenia.

Deбата grudniowa

15 grudnia 2016 r. na Wydziale Nauk Historycznych UMK odbyła się debata pt. "Świątowanie - magia i smaki". Rozmawiano o tym, czym właściwie jest świątowanie, dlaczego i do czego jest nam ono potrzebne, czy jest wyjątkowe i czy wszyscy musimy świątować. Jako paneliści głos zabrali: dr hab. Jarosław Dumanowski, prof. UMK, dr Tomasz Kalniuk i dr Rafał Beszterda. Debatę poprowadził dr Rafał Kleśta-Nawrocki. Zapis debaty dostępny jest na stronie: https://www.youtube.com/watch?v=qnTu_ew4rOg&t=90s.

Szlachetna Paczka od Etnologów VI

Koło Naukowe Studentów i Doktorantów Etnologii i Antropologii Kulturowej w grudniu 2016 r. zaprosiło do udziału w szóstej edycji Szlachetnej Paczki. Podczas akcji zbierane były dary dla mamy i jej dwóch córek. Dzięki zaangażowaniu studentów i kadry WNH zebrano 11 kartonów potrzebnych rodzinie rzeczy (m.in. żywność, kosmetyki, ubrania, książki, zabawki). Udało się spełnić marzenie jednej z córek, która będzie mogła skorzystać z profesjonalnych lekcji tańca, natomiast mama otrzymała propozycję konsultacji w sprawie podniesienia swoich kwalifikacji zawodowych.

Wernisaż w Senacie

Dnia 7 grudnia 2016 r. w gmachu Senatu RP odbył się wernisaż wystawy „Millenium 966–1966 na emigracji. Obchody Millenium na Uchodźstwie w 50. Rocznice”, współorganizowanej przez prof. dr. hab. Jana Wiktora Sienkiewicza przy wsparciu Stowarzyszenia Wspólnota Polska. Wystawa prezentuje udział Polaków żyjących poza granicami kraju w obchodach 1000-lecia Chrztu Polski w 1966 roku. Otwarcia wystawy dokonał Marszałek Senatu – Stanisław Karczewski. Po otwarciu wystawy odbyła się prezentacja publikacji *Obchody Millenium na uchodźstwie w 50. Rocznice*, zawierającej materiały z konferencji, zorganizowanej 18–19 kwietnia 2016 r. w Senacie i na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

„Wyspa Flores” i „Nasza etnologia – nasza antropologia”

Od 6 grudnia 2016 r. w holu głównym Collegium Humanisticum można oglądać wystawę, na którą składają się dwie odrębne ekspozycje. Pierwsza część nosi nazwę: „Wyspa Flores” i prezentuje zdjęcia Leonardusa Nyomana - fotografa, przewodnika, miłośnika swojej małej ojczyzny oraz założyciela Flores Exotic Tours. Współorganizatorami

wystawy są Stowarzyszenie Międzykulturowe MALOKA oraz Flores Exotic Tours. Druga część ekspozycji: „Nasza etnologia – nasza antropologia” prezentuje zdjęcia wykonane przez obecnych pracowników i doktorantów Katedry Etnologii i Antropologii Kulturowej UMK, obrazujące ich zainteresowania naukowe i kierunki badawcze Katedry. Na trzech planszach przedstawiona jest także historia Katedry (kalendarium, kierownicy i siedziby). Wystawa została przygotowana przez zespół, w skład którego weszli dr Rafał Kleśta-Nawrocki i doktoranci: mgr Damian Tarkowski, mgr Mirosław Kucharski, mgr Michał Antonowicz.

DOKTORATY

Stopień doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie historia:

- Łukasz Reszczyński – *Armia jugosłowiańska z lat 1918-1939 w aktach Oddziału II Sztabu Głównego Wojska Polskiego oraz ocena wartości poznawczej tych akt*; promotor: prof. dr hab. Aleksander Smoliński; data nadania stopnia 13 grudnia 2016 r.

NOWE PUBLIKACJE

- Sylwia Grochowina, „Toruński Holokaust”. *Losy żydówek z podobozu KL Stutthof o nazwie Baukommando Weichsel (OT Thorn) w świetle relacji i wspomnień ocalałych ofiar i świadków*, Toruń: Wyd. Nauk. UMK, 2016.
- Jacek Wijaczka, *Kościół wobec czarów w Rzeczypospolitej w XVI-XVIII wieku (na tle europejskim)*, Warszawa: Wyd. Neriton, 2016.
- Wpisani w dzieje miasta. Znani i nieznani ludzie Grudziądza na przestrzeni wieków*, red. Wiesław Sieradzan, Grudziądz: Wyd. Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu, 2016.
- Testamenty szlachty Prus Królewskich z XVIII wieku*, oprac. Wiesław Nowosad, Jacek Kowalkowski, Warszawa: DiG, 2016.
- Snuć nic jak opowieść. Tkaniny w kulturach świata*, red. Anna Nadolska –Styczyńska, Toruń: Wyd. Nauk. UMK, 2016.

IN MEMORIAM

Sylwester Sowiński

21 grudnia 2016 r. w wieku 21 lat zmarł student naszego Wydziału, Sylwester Sowiński. Sylwester studiował historię, był na trzecim roku studiów pierwszego stopnia.

Marian Pawlak

26 grudnia 2016 r. w wieku 81 lat zmarł prof. dr hab. Marian Pawlak, emerytowany nauczyciel akademicki Instytutu Historii i Archiwistyki UMK, zasłużony uczony i wychowawca wielu pokoleń historyków, odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi. Marian Pawlak urodził się 10 lipca 1935 r. w miejscowości Nowiny (powiat włocławski). W 1960 r. ukończył studia historyczne na UMK w Toruniu. Doktorat napisany pod kierunkiem prof. Jerzego Wojtowicza obronił w 1969 roku. Habilitację uzyskał w 1989 roku, a tytuł profesora w roku 1995. Z UMK związany był zawodowo w latach 1961-1990. Specjalizował się w zakresie historii Polski, a także historii oświaty i wychowania.

Opracowanie:

dr Emilia Ziółkowska, mgr Alina Sosnowska, dr Rafał Kleśta-Nawrocki, mgr Piotr Rudera, mgr Krystian Chyrkowski,
mgr Małgorzata Lewandowska, mgr Izabela Kujawska, mgr Ewa Jaroszevska, mgr Przemysław Krysiński.